

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 1999. január 31.
(vasárnap)

Cseri Kálmán

„HA AZ ÚR AKARJA...”

Lekció: Lk 13,1-9

Alapige: Jak 4,13-16

„Tehát akik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendő, kereskedünk és nyereséget szerzünk; azt sem tudjátok, mit hoz a holnap! Mert a ti életek olyan, mint a lehelet, amely egy kis ideig látszik, aztán eltűnik. Inkább ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja, akkor élünk, és ezt vagy azt fogjuk cselekedni. Ti azonban most kérkedtek elbizakodottságokban: minden ilyen kérkedés gonosz.”

Imádkozzunk!

Köszönjük, Istenünk, hogy jó pásztorunk voltál az elmúlt héten is. Köszönjük, hogy akkor is gondoskodsz rólunk, ha azt nem érdemeljük meg, akkor is ajándékokat adsz, ha eszünkbe sem jut, hogy megköszönjünk neked.

Köszönjük, hogy körülvettél oltalmaddal, elkészítetted az ígét is, akár táplálkoztunk azzal, akár nem. Köszönjük, hogy bármikor elérhettünk egyszerű imádságunkkal. Köszönjük, hogy közel vagy mindenkihez, akinek megtört a szíve, és aki téged hív és nálad keres oltalmat.

Áldunk azért, hogy itt is itt vagy. Köszönjük, hogy megígérted, ígédben és Szentlelkeddel jelen vagy, hagyod magad megtalálni, sőt élénk jössz az úton, te teszed lehetővé, hogy találkozzunk veled.

Engedd, hogy ebben a csendes órában valóban veled találkozhassunk. Könyöröngünk most különösen is Szentlelkédért. Egyedül a te Lelked tud igazi vigasztalást adni mindnyájunknak. Csak Szentlelked tud meggyőzni minket bűn, igazság és ítélet tekintetében. Egyedül a te Lelked tud elvezetni bennünket a teljes igazságra.

Urunk, olyan büszkén hangoztatjuk sokszor, hogy mi-mindent tudunk, hogy mi mindent tapasztaltunk. Azt képzeljük olykor, hogy bármire képesek vagyunk, és

lépten-nyomon kiderül tehetetlenségünk. Szeretnénk előtted becsületesen megállni, megvallani gyengeségeinket, bukásainkat, temérdek bűnünket, tisztátalanságunkat, és egyedül a kegyelmedben bízunk. Könyörülj rajtunk, hogy elmondhassuk: noha te utálod a bűnt, te a kegyelmed sokaságából mi bűnösök mégis éléd mehetünk. Engedd, hogy megtisztuljunk most. Állítsd át téves gondolatainkat, szabadíts meg terveinktől, ajándékozz meg önmagaddal.

Kérünk, igéddel és Szentlelkeddel munkálkodj, és azt végezd el most bennünk, ami szerinted a legfontosabb.

Ámen.

Igehirdetés

Ma gyászol az ország. Minden jó érzésű ember osztozik azoknak a fájdalomban, akik a szörnyű autóbusz-baleset miatt elveszítették szerettüket. Minden haláleset fájdalmas, de amikor az életük elején álló fiataloktól kell elbúcsúznunk, az különösen is szívszorító. Egyedül Isten adhat igazi vigasztalást a gyászolóknak, és kérjük, hogy adjon is, és fordítsa a szívüket egészen a mi feltámadott Urunk Jézus Krisztus felé, hogy a vele való találkozásban kapjanak igazi békességet.

Minket viszont ez a tragédia is serkentsen arra, hogy gondolkozzunk. Ennek kapcsán, függetlenül a személyektől, gondoljunk végig néhány olyan bibliai igazságot, amit lehet, hogy ismerünk, de nem biztos, hogy a szívünk mélyéig engedték, és valóban átformálhatta a szemléletünket. Ehhez a gondolkozáshoz szeretnék a Szentírás alapján néhány szempontot adni.

Az első, amit megemlítek: megrendítő volt számomra az, hogy milyen sokan egyáltalán nem rendültek meg ennek a balesetnek a hallatán. Tudom, hogy sokfélék vagyunk és egy-egy eseményre sokféleképpen reagálunk, de feltűnő és ijesztő volt számomra az, hogy különö-

sen a fiatalok között ez egyáltalán semmiféle megrendülést nem okozott. Hihetetlen közönnyel hallgatták, mint egy hírt a többi közül.

Az emberi lélekkel foglalkozók egy idő óta egyre többet írnak arról, hogy bizonyos elsivatagosodás tapasztalható az emberek lelkében. Egyebek közt ez abban is megmutatkozik, hogy egyre többen vannak, akik nem tudnak sírni. Beszéltem többekkel, akik azt mondták: úgy szorított belül valami és jó lenne sírni, de nincsenek könnyeim. Kiszárad az embereknek a lelke. Ebből nagy lelki szegénység következik.

Különösen az ifjabb nemzedék egyre képtelenebb a megrendülésre. Most nem arról van szó, hogy ríkassuk meg egymást, hanem arról, hogy ami valóban tragikus, arra úgy próbáljunk reagálni. Olyan temérdek halált, kegyetlenséget látnak ezek a gyerekek nap mint nap a televízióban és az órákon át nézett videókban, hogy elveszíti az emberi élet az értékét számukra. Főleg a másoknak az élete. A sok kegyetlenség, ármány, gyilkolás, öldöklés láttán érzéketlenné válnak. Természetessé válik számukra az, ami nemcsak természetellenes, hanem a legnagyobb szörnyűség: emberek életét kioltani.

Lehet, hogy valaki azt mondja: joggal mondják, hogy a columbiai földrendezésben több ezren veszítették az életüket, vagy a közvetlen közelünkben folyik a népirtás, és a világ felelősei csak ezt mondják: ejnye, ejnye, és nincs következménye. Könnyek nélkül vesszük tudomásul, hogy magzatok százezreinek az életét oltják ki folyamatosan. Mi van abban olyan nagy — kérdezte valaki, — hogy tizenhat diák és két tanár egy szempillantás alatt a halálát lelte?

Jézus Krisztus tudott megrendülni. Lázár sírjánál sírt, népe jövőjére gondolva is kicsordultak a könnyei, és éppen a mai napi igénkben is olvastuk, hogy könyörületességre indult, és mások nyomorúságát látva soha nem maradt közömbös.

Ne hagyjuk, hogy cserzetté váljék a lelkünk, és az a sok szörnyűség, amivel találkozunk, keményre döngölje a szívünket! Tegyük meg mindent azért, hogy azok a gyerekek, fiatalok, akikért Isten személy szerint minket tett felelősekké, érző szívű emberekké nőjenek fel, akik képesek és készek együtt érezni másokkal, akik tudnak őszintén sírni a sírókkal és örülni az örülőkkel, akiknek fontos a másik ember, különösképpen a másik ember élete. És akik nemcsak együtt érezni tudnak, hanem baj esetén készek tenni is a másik nyomorúságának az enyhítéséért.

A másik, amit szeretnék megemlíteni: ez a baleset újra jól szemléltette számunkra, hogy milyen hamar véget érhet egy ember élete. Ez közhely, mindenki tudja, és mégsem vesszük komolyan. Talán sérti a hiúságunkat, ha be kell ismernünk, hogy ennyire nem tudjuk megőrizni magunkat. Hányszor bocsátják el

szülők a gyerekeiket így: vigyázz magadra! Nem tudunk vigyázni magunkra. Bizonyos helyzetekben nem tudunk vigyázni egymásra sem. Nem tud megtartani minket a technikánk sem, amiben sokszor jobban bízunk, mint a mindenható Istenben, vagy egyenesen mindenhatónak tekintjük már lassan a technikát, annál inkább, mert mi alkottuk, és minket dicsőít. Nem tud megtartani bennünket, tehetetlenek vagyunk.

Csakugyan úgy van, ahogy itt a következő oldalon olvassuk a Szentírásban: „Mert minden test olyan, mint a fű, és minden dicsősége, mint a mező virága: megszárad a fű, és virága elhull...” (1Pét 1,24)

Palesztinában, ha reggel lekaszálták a mezőt, a virágos rétet, az egy-két óra alatt megfonnyadt és a nagy hőségben estére már száraz volt, akár össze is lehetett gyűjteni. Egy nap elég volt neki. Azt mondja a Szentírás: ennyi az ember élete. Annál fontosabb az, hogy mindnyájunknak legyen olyan életünk, ami lekaszáthatatlan. Amit a nagy kaszás, a halál sem tud levágni, ami túléli a halálunkat. Hogy a miénk legyen az az élet, amiről a János levelében azt olvassuk: „Fiacskáim, örök életet adott nekünk az Isten, de ez az élet az Ő Fiában, (Jézus Krisztusban) van. Akié a Fiú, azé az élet. Akiben viszont nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.” (1Jn 5,11-12)

Ha valaki ezt higgadtan végiggondolja, nem juthat más eredményre, mint arra, hogy akkor a legfontosabb tennivalónk, hogy ezt az életet megszerezzük. És ha ez az élet Jézus személyéhez van kötve, sőt Ő maga ez az élet, — én vagyok az élet, mondotta többször is —, akkor mindennél sürgősebb, hogy Ővele

valóságos közösségbe kerüljön az ember. Utána nyugodtan várhat bármit.

A harmadik, amit említeni szeretnék: erre sajnos sokan nem gondolnak. Valószínű, hogy nem úgy indultak el ezek a testvéreink sem, hogy gondoltak volna arra, hogy erről a szép téli kirándulásról soha nem fognak visszatérni. Mindenki tudja, hogy egyszer meghalunk, és mégis általános reflex, hogy elhessegetik az emberek maguktól ennek még a gondolatát is, és egyáltalán nem készülnek fel rá. Pedig nagy bölcsesség volt amögött, hogy a középkori szerzetesek egy csoportja úgy köszöntötte egymást, hogy előre fordították a tenyerüket, és ezzel arra figyelmeztették a másikat, hogy ha kis kiegészítést eszünk, akkor két nagy M betű van a tenyerünkbe írva. Ez a két M azt jelenti: memento mori. Ne feledd, hogy meg fogsz halni. Ezzel nem ijesztgetni akarták egymást, hanem az embernek azt az alapvető felelősségét igyekeztek ébren tartani, hogy ha valamiről tudom, hogy bizonyosan bekövetkezik, de körülbelül sem tudom, mikor, akkor ha felelős ember vagyok, arra most felkészülök. Utána gond nélkül élhetem a napjaimat. Egyébként mindig fennáll a veszélye annak, hogy készületlenül talál. Bizonyos, hogy váratlanul fog találni, de nem kell hogy készületlenül érjen. Isten ad lehetőséget arra, és a Biblia tele van erre való figyelmeztetéssel, hogy fel lehet készülni.

Olyan szomorú az, hogy két véglet jellemzi az embereknek a halálról, a halálukról való gondolkozását. Az egyik az a torzítás, ami mostanában, az utóbbi évtizedekben egy új irányzattá is vált, meg kell szeretetni az emberekkel a halált. A halál a nagy megváltó, meg kell

vele barátkoztatni az embereket. Nincs abban semmi rossz. A másik pedig: halni sem akarok róla. Ne is beszéljünk róla, nem kell rá gondolni!

Isten igéje rendkívül józan könyv. Minket arra tanít, hogy ami holt biztos, hogy bekövetkezik, arra készüljek fel. Csak addig készülhetek fel, amíg erre lehetőségem van. A Biblia azt mondja: ellenség a halál. De a hívőt Jézushoz viszi közelebb. De csak a hívőnek tesz jót és viszi hozzá közelebb. „Boldogok a halottak — írja a Biblia —, akik az Úrban halnak meg.” A többiek nem. Akkor én hadd legyek boldog, és ezt most kell rendezni.

Nem bölcs dolog tehát az, ha valaki engedi, hogy sodorja magával a mindennapi hajsza vagy beleássa magát valami sajátos tevékenységébe és egyáltalán nem gondol erre. Mintha sose kelleme megállnia az Isten ítélőszéke előtt.

Szeretném most minden póz nélkül, alázattal és szeretettel felmutatni a két tenyeremet, és azt mondani: memento mori. Emlékezz arra, hogy meg fogsz halni; mert egészen bizonyos, hogy mindannyiunk életében bekövetkezik egyszer az a pillanat, ami annak a tizenhat diáknak és két tanárnak az életében teljesen váratlanul következett be ott. Nekünk Isten még adott lehetőséget a felkészülésre.

Éppen ez a következő: Mit jelent felkészülni arra, hogy meg kell állnunk Isten színe előtt? Jézus egyszer egészen konkrétan beszélt erről. A Lukács evangéliumában így olvassuk ezt: „Azt gondoljátok, hogy az a tizenhármas, akire rádőlt a torony Siloámban és megölte őket, vétkesebb volt minden más embernél, aki Jeruzsálemben lakik? Nem!

Sőt — mondom nektek —: ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy elvesztek.” (13,4-5)

Jeruzsálemben egyszer ledőlt egy torony és maga alá temetett tizennyolc embert. Megindult a találgatás: miért dőlt rájuk? Miért éppen ők haltak meg? Jézus azt mondja: nem ezek a fontos kérdések. A fontos kérdés: ez nagy figyelmeztetés nektek, akikre nem dőlt rátok a torony. És ha meg nem tértek, ti is ugyanúgy elvesztek. Azok nem voltak bűnösebbek, mint ti, de ez a tragikus esemény figyelmeztetés a számotokra.

Mit jelent megtérni? Két héttel ezelőtt részletesen hallottunk erről itt egy igehirdetést. Azt jelenti, hogy valaki végre megalázza magát Isten előtt. Tőle kér bocsánatot a bűneire, egyedül Jézus Krisztus érdemében reménykedik, és átadja az uralmat Jézusnak az élete felett. Vele kezd el élni, de nem elméletben, meg gondolatban, hanem ténylegesen, a valóságban.

Megtérni azt jelenti, amit a tékozló fiú életében a hazatérés jelentett. Odaállt az apja elé és azt mondta: apám, vétkeztem. Semmi jót nem érdemlek tőled, de ha lehetne, mégis itthon szeretnék maradni, és neked engedelmeskedni. Ez a megtérés. Tisztába teszem a múltamat, megvallom Istennek, és rábízom a jövőmet, kész vagyok ezentúl csak neki engedelmeskedni. Akinek az életében ez elkezdődik, azt is bármikor elérheti az a pillanat, hogy megáll a szíve, és át kell lépnie élet és halál mezsgyéjén, de semmi különösebb nem történik vele. Mert az az élet, aki maga Jézus, az elvehetetlen. Az megmarad a hívőnek a halálban, a halála után is. Akinek az élet Krisztus, annak a meghalás valóban nyereség.

Szeretném javasolni, hogy ma délután szent komolysággal gondolkozzunk el azon, hogy bekövetkezett-e már a mi életünkben ez, amit így nevez a Biblia: megtérés? Viszonylag sok szó esik erről, éppen ezért fennáll a veszélye, hogy nem jelent semmit. Gondolkozzunk el ezen, hogy ha Jézus azt mondja: ha meg nem tértek, ugyanúgy vesztek el, mint akikre a torony rádőlt, akkor ezt a lépést minél előbb meg kell tennünk.

Éppen itt érkezünk el alapigénkhez. Ahhoz, hogy valaki ezt őszintén megtegye, le kell mondania arról a rejtett gőgről, amiről Jakab apostol, levelének ebben a részében ír. „Tehát akik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendőt, kereskedünk, és nyereséget szerzünk, — azt sem tudjátok, mit hoz a holnap! Mert a ti életetek olyan, mint a lehelet, amely egy kis ideig látszik, aztán eltűnik. Inkább ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja, akkor élünk, és ezt vagy azt fogjuk cselekedni. Ti azonban most kérkedtek elbizakodottságotokban: minden ilyen kérkedés gonosz.”

Abban a gyülekezetben viszonylag sok kereskedő volt, akik olykor hónapokig tartó utazásokat tettek, és tapasztalataik alapján előre ki tudták számítani, mekkora nyereséggel térnek majd vissza. Ez magabiztosakká tette őket. Az értelmes ember tud tervezni, vannak már tapasztalatai, megfigyelései, és úgy beszéltek leendő útjaikról, mintha már visszajöttek volna onnan. Mintha az ő kezükben lenne a jövő, mintha ők lennének Isten. Nem mondták, hogy Isten nincs, de valahogy így gondolkodtak: Isten van, csak nem számít.

Jakab alázatra inti őket. Azt mondja: legyetek már józanok, azt sem tudjátok, megéritek-e a mai estét, nem azt, hogy egy év múlva mekkora nyereséggel jöttök vissza, honnan. Nem vagytok urai az eseményeknek és végképp nincs kezetekben a jövő. De a jövőtök, a sorstok a hatalmas és titeket nagyon szerető Isten kezében van. Őreá kell tehát bíznotok magatokat, szeretteiteket, egész jövődötöket mindenestül. „Ha az Úr akarja, akkor élünk, és akkor majd ezt meg azt fogjuk cselekedni.” Így kell gondolkozni.

Ez a teljes Istenre hagyatkozás a józan szemlélet. Ez az Istenben valóban hívő embereknek a gyakorlata. Az ilyen ember is tervez, neki is vannak megfigyelései és tapasztalatai, de mindent Istentől tesz függővé. Nem hiszi magáról, hogy ő a maga ura. Sőt, az ad neki biztosságot, hogy tudja, hogy nem a maga ura, hanem Jézus Krisztus tulajdona. Éppen az a békességének és a reményiségének a forrása, hogy nemcsak megtanulta és időnként elszajkózza, hanem egész lényével ráállt erre a biztos alapra: „Mind életemben, mind halálomban, mind testestől, mind lelkestől nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltómnak, a Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok, aki az Ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett, és engem az ördögnek minden hatalmából megszabadított és úgy megőriz, hogy az én mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál sem eshet le a fejemről, sőt minden az én üdvösségemet kell hogy szolgálja.”(Heidelbergi Káté 1.)

Aki ezt valóban hiszi, annak egészen másként telik el az élete. Az egészen másként fogadja a veszteségeket, az őt

érő csapásokat, a gyászt is, és az egészen másként múlik majd ki ebből a világból. Az a teljes valóságon tájékozódik. Az tudja, hogy ha meghal, Krisztushoz kerül még közelebb. Ahhoz a Krisztushoz, akit valamennyire már itt megismerhetett, és aki neki magát az életet jelentette. Számára a halál nem az élet vége, hanem a mulandóságnak és sokféle keserűségnek és szenvedésnek a vége.

Ezen a héten három olyan súlyos beteg testvérünket is látogathattam, akik tudják, hogy rövid idejük van már hátra ezen a földön. Megerősítette az én hitemet is az a békesség, az az Istenre hagyatkozás, az a józan reménység, bizonyosság és várakozás, ahogyan ők a hamarosan várható halálukról és az utána következőkről beszéltek. Mert így is lehet beszélni, akinek az élet valóban Krisztus lett. Istentől fogadták el a helyzetüket, Istenre bízzák magukat, Isten kezében tudják a szeretteiket, akiket itt fognak hagyni, tudják, hova mennek, kihez mennek, mi vár rájuk, és a legegyszerűbb természetességgel tudunk beszélni minden olyan kérdésről, ami az étellel, a halállal, velük, szeretteikkel, a jövődövel kapcsolatos. Tele volt a szívük hállával Isten iránt, akit megismerhettek.

Nem-hívők ágya szélén is szoktam ülni, amikor hazafelé készülnek. Ég és föld a két szemlélet, a két magatartás. Orvosok mondják el: mennyire másként hal meg egy élő hitű — ők sokszor úgy mondják: vallásos — ember, és mennyire másként az, akire talán ott szakad rá az utolsó időkben: jaj, mi is lesz? Bizonyos-e, hogy nincs semmi utána, meg hogy is van, ha nincs semmi? Egy csomó megoldatlanság, tisztázatlanság, a teljes felkészületlenség egy ilyen komoly

súlyos lépésre, határátlépésre, — vagy pedig aki felkészülten indul oda, és tudja hova, mert tudja, hogy kihez megy.

Hadd javasoljam megint: készítsünk egy kis csendet magunknak. Álljunk oda becsületesen Isten elé és így gondolkozunk az élet és halál kérdéseiről. Feleljünk ezekre a kényes kérdésekre: kié az én életem tulajdonképpen? Kinek a tulajdona vagyok? Komolyan azt hisszük még, hogy a magunk urai vagyunk? Komolyan kételkedünk abban, hogy Istennek minden lehetséges, az is, ami az embereknél lehetetlen? Megszabadulhatunk a szorongástól is, meg az önhittségtől is, és eljuthatunk erre a nagy belső szabadságra: ha az Úr akarja, akkor élünk, és akkor ezt meg azt fogjuk cselekedni.

Ne feledjük el, amit Jézus itt mond: ha meg nem tértek, ti is hasonlóképpen elvesztek. Még meg lehet térnünk és meg lehet újulnunk, erősödnünk a Krisztussal való közösségben annyira, hogy másokat is Őhöz tudunk hívni.

Ebben akar megerősíteni bennünket az úri szent vacsora sákramentumával is a mi Urunk. Ezek az egyszerű jegyek

Imádkozzunk!

Jézus Krisztus, dicsőítünk téged feltámadásodért, magasztalunk, mert legyőzted a bűnt, a halált, a kárhozatot, az ördögöt. Köszönjük, hogy akik benned hisznek, azoknak nem kell egy életen át rettegniük a haláltól.

Köszönjük, hogy előre vigasztalást adsz a szívünkbe, hogy ha szükség van rá, akkor bővítködjünk a vigasztalásban is.

Könyörgünk hozzád ma különösen a gyászolókért. Azokért is, akik most Köszegen meg Szombathelyen gyászolnak, azokért is, akik közülünk az elmúlt héten álltak meg ravatal mellett, és mindazokért, akiknek a mai napig fáj valakinek az elvesztése, és szenvednek a hiánya miatt.

Könyörgünk hozzád azokért is, akik sosem gondolnak arra, hogy egyszer az ő szívük is megáll és meg kell állniok előtted. De azokért is, akiket rabságban tart a

ma is az Úrnak halálát hirdetik. Jézus Krisztus felkészült az Ő kereszthalálára. Jézus Krisztus elfogadta az Atyától az ő halálát, de nem maradt a halálban. Harmadnapon feltámadott, ma is él. Sokan beszéltünk már vele ma is. Sokan tapasztaltuk az Ő szeretetét az elmúlt napokban is. Sokaknak az jelenti valóban az életet, hogy vele járnak egészen valóságos módon. Nekünk is ezt az Ő teljes életét kínálja, amelyik életet nem veszítjük el a halálban sem.

Itt sok mindent vagy akár mindent is elveszíthetünk, de Isten elsegíthet minket oda, hogy a saját imádságunkként mondjuk el:

*A földön, ha elvesztem
Szerelmem tárgyait,
Maradjon meg mellettem
Szerelmed és a hit,
Csak azt el ne veszítsem,
Mi benned, ó Úr Isten,
Remélni megtanít!*

(276,3 ének)

És ha valaki ezt nem veszíti el, akkor mindene megmaradt.

félelem. Könyörgünk azokért, akiknek nem érték mások élete. Kérünk, állítsd le a gyűlölködést és öldöklést ezen a világon. Leplezd le a mi életünkben is azt, amivel gyötörjük, kínozzuk egymást, vagy akár megrövidítjük egymás életét.

Könyörgünk hozzád ezen a vasárnapon külön is a leprás betegekért. Áldunk téged azért, hogy közöttük is hangzik az evangélium, és egyre többen újjászületnek és új életük lesz tebenned. Kérünk, kísérje a te áldásod azokat az orvosokat, ápolókat, lelki munkásokat, akik közöttük szolgálnak, és nem féltik az életüket sem.

Köszönjük, hogy rád bízhatjuk mindnyájan személyes gondjainkat. Segíts el minket az Isten fiainak a szabadságára! Ajándékozz meg minket a te békességeddel, amit te nem úgy adsz, mint ahogy a világ adja! Adj a szívünkbe élő reménységet csüggesztő körülmények között is, és taníts meg ezt a tőled kapott békességet, reménységet, tartást mások javára is fordítani.

Nyisd ki a szemünket, hogy lássuk, kiket bíztál ránk, és add, hogy szívesen adjunk tovább minden olyan lelki áldást, amit tőled kapunk. Segíts igazán megszentelnünk a mai napot, és add, hogy a jövő héten sokkal hűségesebben ragaszkodjunk hozzád, mint eddig.

Ámen.